

Elhurcoltak jelentős kulturális értékeket (képek, szobrok, könyvgyűjtemények, főiskolák, egyetemek felszerelése stb.) is.

Mezőgazdaság: Nyugatra került a mezőhegyesi, a kisbéri, a bábolnai ménes, továbbá a mezőhegyesi, kisbéri, bábolnai, gödöllői, iregszemesi, szőnyi, óhatai, nagygombosi, környei és újszászi állami gazdaságok szarvasmarha-, ló-, sertés- és juhállománya, elvitték a tenyészállatokat és a gazdaságok, valamint magángazdaságok terményeit.

Vízi úton 570 uszályhajó (135 000 tonna), vasúton 60 ezer vagon árut és nyersanyagot hurcoltak ki az országból. Arra nézve, hogy az országutakon mennyi értéket vittek ki, semmiféle adatgyűjtés nem folyt. [...]

Forrás: Karsai, 591–592.

1. Nézz utána, hogyan alakult a nyilasok és a németek kapcsolata a háború időszakában! Milyen körülmények között szerezte meg a hatalmat Szálasi, illetve a Nyilaskeresztes Párt?
2. Közjogi szempontból törvényesnek mondható-e Szálasi hatalomátvétele? Az általa viselt funkciók alapján sorold fel, mekkora cselekvési lehetősége volt a „Nemzetvezető”-nek? Mi korlátozta hatalmát?
3. Mivel indokolja első kiáltványában Szálasi kormánya a hatalomátvételt? Mi az új kormány legfőbb célja?
4. Nézz utána, milyen volt a hatalomváltást törvénybe iktató országgyűlés összetétele!
5. Hogyan minősíti a kiáltvány az ellenforradalmi Magyarország politikai elitjét? Vitassátok meg, vannak-e valós elemek ebben a minősítésben? Vajon milyen rétegek gondolkodtak így e kérdésről?
6. Szálasi esküjének mely mondatára cáfolnak rá a harmadik forrás adatai? Idézd e mondatot!
7. Készíts összegzést a nyilasok által okozott anyagi károkról! Vesd össze a nyilas uralom hónapjainak veszteségeit a háború egész időszakának magyar veszteségeivel!

17. JELENTÉSEK A ZSIDÓK HELYZETÉRŐL 1944–1945 FORDULÓJÁN

A) VEESENMAYER BIRODALMI MEGBÍZOTT TÁVIRATA A KÜLÜGYMINISZTERIUMHOZ

1944. október 28.

1. A zsidók összlétszáma Magyarországon f. évi március 19-i határnappal kereken 800 ezer.
2. Birodalmi területre már elszállítva kereken 430 ezer.
3. Honvédségi zsidó munkaszolgálatban jelenleg kereken 150 ezer.
4. Budapest területén kereken 200 ezer.

Veesenmayer

Forrás: A Wilhelmstrasse és Magyarország, 907.

B) RAOUL WALLENBERG SVÉD KÖVETSÉGI TITKÁR JELENTÉSE A MAGYAR ZSIDÓK HELYZETÉRŐL

Budapest, 1944. december 8.

A legutolsó jelentés óta a magyar zsidók helyzete tovább rosszabbodott. Valószínűnek látszott, hogy mintegy 40 000 zsidót, közülük 15 000 munkaszolgálatos férfit, 25 000, mindkét nembeli személyt lakásán, vagy az utcán elfogtak, és kényszerítettek, hogy gyalog Németországba meneteljenek. A megteendő távol-